

معاونت پژوهش، برنامه ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه ریزی درسی

استاندارد آموزش شایستگی

ایمنی و بهداشت حرفه ای
در کارگاه های ساختمانی (HSE)

گروه شغلی

ساختمان

کد ملی آموزش شایستگی

۲	۲	۶	۳	۴	۰	۲	۹	۰	۰	۰	۰	۱	۱
isco-08		سطح مهارت	گروه شناسه	شغل شناسه	شایستگی شناسه	نسله							

۱۳۹۴-۰۸-۰۲

تاریخ تدوین استاندارد : ۱۳۹۴/۸/۱

نظرارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شایستگی : ۱-۱-۰۰۹-۲۶۳-۲۲۶۳

اعضا کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی :

علی موسوی مدیر کل دفتر طرح و برنامه های درسی

رامک فرج آبادی معاون دفتر طرح و برنامه های درسی

بهزاد دست کشاورز مسئول گروه ساختمان

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شایستگی :

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است .

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالي ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای
کشور ، پلاک ۹۷

تلفن ۹-۶۵۶۹۹۰۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com

■ تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	محراب اردیانی	لیسانس	معماری	مربی عضو نظام مهندسی ساختمان	۵ سال	تلفن ثابت : ۰۲۱-۶۵۲۸۰۶۷۳ تلفن همراه : ۰۹۱۹۳۷۴۰۷۳۴ ایمیل: mehrab_ardiani@yahoo.com آدرس : تهران-شهریار- کرشته خ پرویز خانی مجتمع پارسا واحد ۱۵
۲	مهدی اردیانی	دانشجوی دکتری	عمرا	مربی محاسب در دفتر مهندسی عضو نظام مهندسي	۱۰ سال	تلفن ثابت: ۰۲۳-۳۲۳۳۳۱۷۶۴ تلفن همراه : ۰۹۱۲۴۷۳۸۲۹۷ ایمیل : m.ariani۱۳۸۴@gmail.com آدرس : شهرود شهرک بهداری کوچه ۴ پلاک ۱۴
۴	بهزاد دست کشاورز	کارشناس	عمرا	مسئول گروه ساختمان	۹ سال	تلفن ثابت: ۰۶۵۶۹۹۰۰:۰۰ تلفن همراه : ایمیل : آدرس : سازمان فنی و حرفه ای کشور - خوش شمالي پ ۹۷

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .
شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی :

کارورزی صرف در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماكت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاؤت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفة‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مریبان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مریبان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .
دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .
نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .
ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظاتی است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد .

نام استاندارد آموزش شایستگی :

ایمنی و بهداشت حرفه ای در کارگاه های ساختمانی - HSE

شرح استاندارد شایستگی :

ایمنی و بهداشت حرفه ای در کارگاه های ساختمانی از شایستگی های حوزه ساختمان می باشد. این شایستگی دارای وظایفی از قبیل: حوادث، علل وقوع و هزینه های آن - استانداردها، ضوابط و مقررات مرتبط با ایمنی، روال اجرایی در کارگاه های عمرانی، روش های شناسایی، ارزیابی و کنترل خطرات، سیستم مدیریت ایمنی و تدوین طرح ایمنی، ایمنی و بهداشت کارکنان پروژه - نکات مشترک ایمنی در کارگاه های عمرانی، ایمنی در کارهای ساختمانی، ایمنی در عملیات اجرایی راهسازی می باشد. این شایستگی با مشاغلی همچون تجهیز و تدارک گارگاه و ساختار تشکیلاتی کارگاه ساختمانی و نحوه ی سازماندهی آن در ارتباط است.

ویژگی های کارآموز ورودی :

حداقل میزان تحصیلات : لیسانس عمران

حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمانی و روانی

مهارت های پیش نیاز :-

طول دوره آموزش :

طول دوره آموزش : ۵۰ ساعت

- زمان آموزش نظری : ۳۶ ساعت

- زمان آموزش عملی : ۱۴ ساعت

- زمان کارورزی : - ساعت

- زمان پروژه : - ساعت

بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)

- کتبی : % ۲۵

- عملی : % ۶۵

- اخلاق حرفه ای : % ۱۰

صلاحیت های حرفه ای مریبان :

فوق لیسانس عمران ، عضویت در سازمان نظام مهندسی کشور - دارنده حق امضای حداقل پایه ۳ عمران از سازمان نظام مهندسی - دارنده ۵ سال سابقه ی کار اجرایی در شرکت های مشاوره یا دفاتر مهندسی

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

عبارتست از فraigیری اصول و مبانی ایمنی در کارگاه های ساختمانی و شناخت اصول و مبانی بهداشت حرفه ای در محیط های کارگاهی

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Health & safety Executive

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

تجهیز و تدارک گارکاه - ساختار تشکیلاتی کارگاه ساختمانی و نحوه ای سازماندهی آن در ارتباط است

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

طبق سند و مرجع	☐	الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب
طبق سند و مرجع	☐	ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت
طبق سند و مرجع	☐	ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور
	☒	د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شایستگی

- کارها

ردیف	عنوان
۱	تهیه گزارش حوادث، علل وقوع و هزینه های آن - استانداردها، ضوابط و مقررات مرتبط با ایمنی
۲	بررسی روال اجرایی در کارگاه های عمرانی
۳	ارزیابی و کنترل خطرات و روش های شناسایی
۴	مدیریت ایمنی و تدوین طرح ایمنی
۵	بکارگیری اصول ایمنی و بهداشت کارکنان پروژه - نکات مشترک ایمنی در کارگاه های عمرانی
۶	بکارگیری اصول ایمنی در کارهای ساختمانی
۷	بکارگیری اصول ایمنی در عملیات اجرایی راهسازی

استاندارد آموزش
– برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۷ ساعت	۱۲۰ دقیقه	۳۰۰ دقیقه	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات ریاست محیطی مرتبط			
صندلی				دانش :
کاغذ		عدقيقه		- حادث و علل وقوع ان
قلم و تخته وايت برد		عدقيقه		- تهیه گزارش حادثه
دیتا پروژکتور		عدقيقه		- هزینه حادث
پرده دیتا پروژکتور		عدقيقه		- ایمنی در ضوابط و استانداردهای بین المللی
		عدقيقه		- ایمنی در ضوابط و مقررات ایران
				مهارت:
				- تهیه و تنظیم گزارش حادثه
	۴۰ دقیقه			- کار با استاندارد OHSAS ۱۸۰۰۱
	۴۰ دقیقه			- بکارگیری ضوابط و مقررات ملی ساختمان در مورد ایمنی در ساخت
	۴۰ دقیقه			نگرش:
				- فراگیری نظریه هایی در زمینه حادث و علل وقوع آن
				- فراگیری ضوابط و مقررات مرتبط با ایمنی در ایران و جهان
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت موارد ارگونومی هنگام نشستن روی صندلی برای جلوگیری از اختلالات ستون فقرات
				توجهات ریاست محیطی:
				-

استاندارد آموزش
— برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	ساعت ۷	۱۲۰ دقیقه	۳۰۰ دقیقه	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
صندلی				دانش :
کاغذ			۱۲۰ دقیقه	- مراحل کار در کارگاه های ساختمانی
قلم و تخته وايت برد			۶۰ دقیقه	- تجهیز کارگاه
دیتا پروژکتور			۴۰ دقیقه	- جانمایی کارگاه های عمرانی از نقطه نظر حفظ اینمنی در کارگاه ها
پرده دیتا پروژکتور			۰ دقیقه	- سازمان کارگاه
			۴۰ دقیقه	- روش تحويل موقت و تحويل نهایی
				مهارت:
	۴۰ دقیقه			- تکمیل و پرکردن فرم های و جداول اطلاعاتی تجهیز کارگاه
	۴۰ دقیقه			- تکمیل و پرکردن فرم های و جداول اطلاعاتی برچیدن کارگاه
	۴۰ دقیقه			- تنظیم و تکمیل اسناد مربوط به تحويل موقت و تحويل نهایی کارگاه
				نگرش:
	- فraigیری مراحل کار در کارگاه های ساختمانی از قبیل: مناقصه - عقد قرارداد - تحويل زمین - فراهم کردن مقدمات شروع کار - تجهیز کارگاه - برچیدن کارگاه و ...			
	ایمنی و بهداشت :			
	رعایت موارد ارگونومی هنگام نشستن روی صندلی برای جلوگیری از اختلالات ستون فقرات			
	توجهات زیست محیطی:			
	-			

استاندارد آموزش
– برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :		
	جمع	عملی	نظری			
	۶ ساعت	۱۲۰ دقیقه	۲۴۰ دقیقه			
تجهیزات ، ابزار ، مواد صرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط					
صندلی				دانش :		
کاغذ	۰ دقیقه			- شناسایی خطرات		
قلم و تخته وايت برد	۰ دقیقه			- ارزیابی خطرات		
دیتا پروژکتور	۰ دقیقه			- برنامه کنترل خطرات		
پرده دیتا پروژکتور	۰ دقیقه			- محدود سازی خطر		
				مهارت:		
	۴۰ دقیقه			- ارزیابی مقدماتی خطر در یک پروژه ساختمانی به روش PHA		
	۴۰ دقیقه			- ارزیابی ریسک یک پروژه ساختمانی به روش O&SHA		
	۴۰ دقیقه			- تنظیم گزارش OSHA حوادث در یک پروژه ساختمانی		
				نگرش:		
				- شناسایی، ارزیابی و کنترل خطرات در کارگاه های ساختمانی		
				ایمنی و بهداشت :		
				- رعایت موارد ارگونومی هنگام نشستن روی صندلی برای جلوگیری از اختلالات ستون فقرات		
				توجهات زیست محیطی:		
				-		

استاندارد آموزش
— برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۸ ساعت	۱۲۰ دقیقه	۳۶۰ دقیقه	
تجهیزات ، ابزار ، مواد صرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			مدیریت ایمنی و تدوین طرح ایمنی
صندلی				دانش :
کاغذ		۰ دقیقه		- عناصر سیستم های مدیریتی ایمنی
قلم و تخته وايت برد		۰ دقیقه		- طرح ایمنی
دیتا پروژکتور		۰ دقیقه		- چارت سازمانی پروژه و جایگاه بخش ایمنی
پرده دیتا پروژکتور		۰ دقیقه		- مدیریت ریسک ایمنی
		۰ دقیقه		- الزامات قانونی و استانداردها
		۰ دقیقه		- سیستم گزارش دهی، ثبت و بررسی حوادث و رویدادها
				مهارت:
	۴۰ دقیقه			- طرح و تنظیم خط مشی ایمنی در یک پروژه کارگاهی
	۴۰ دقیقه			- ترسیم چارت سازمانی و جایگاه بخش ایمنی در یک پروژه ساختمانی
	۴۰ دقیقه			- تنظیم گزارش از حوادث و رویدادها و ثبت آن ها
				نگرش:
	- فرآگیری و شناخت عناصر سیستم های مدیریتی ایمنی از قبیل: رهبری و تهدید - خط و مشی و اهداف استراتژیک- ارزیابی و مدیریت ریسک - استقرار و پایش و ...			
	ایمنی و بهداشت : - رعایت موارد ارگونومی هنگام نشستن روی صندلی برای جلوگیری از اختلالات ستون فقرات			
	توجهات زیست محیطی: -			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

عنوان :	زمان آموزش			بکارگیری اصول ایمنی و بهداشت کارکنان پروژه نکات مشترک ایمنی در کارگاه‌های عمرانی
	جمع	عملی	نظری	
	۸ ساعت	۱۲۰ دقیقه	۳۶ دقیقه	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
صندلی				دانش : - وسایل حفاظت فردی - تسهیلات رفاهی کارکنان - خطرات و مسائل بهداشتی و محیط زیستی کارگاه‌های عمرانی - مسائل مرتبط با ایمنی منطقه اجرای پروژه - ایمنی عملیات اجرایی - ایمنی نیروی انسانی - ایمنی ماشین آلات و حمل و نقل در کارگاه
کاغذ			۴۰ دقیقه	
قلم و تخته وايت برد			۴۰ دقیقه	
دیتا پروژکتور			۴۰ دقیقه	
پرده دیتا پروژکتور			۴۰ دقیقه	
عينک ایمنی			۴۰ دقیقه	
ماسک جوشکاری			۴۰ دقیقه	
کپسول اطفای حریق			۴۰ دقیقه	
دستکش محافظ			۴۰ دقیقه	
ماسک تنفسی			۱۲۰ دقیقه	
گوشی محافظ				مهارت : - کار با عینک ایمنی، ماسک محافظ جوشکاری و دستکش محافظ - کار با سیستم محدود کننده سقوط (طناب مهار) - کار با وسایل و تجهیزات محافظ در برابر سقوط در اجرای اسکلت فلزی - کار با کپسول اطفای حریق در کارگاه
				نگرش : - فرآگیری ریسک های عملیات اجرایی - فرآگیری نکات ایمنی و بهداشتی کارکنان پروژه
	ایمنی و بهداشت : رعایت موارد ارگونومی هنگام نشستن روی صندلی برای جلوگیری از اختلالات ستون فقرات			
	توجهات زیست محیطی : -			

استاندارد آموزش
– برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۷ ساعت	۱۲۰ دقیقه	۳۰۰ دقیقه	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
صندلی				دانش :
			۳۰ دقیقه	- مقدمات شروع عملیات اجرایی
			۳۰ دقیقه	- ایمنی عملیات اجرایی پی‌های ساختمان
			۳۰ دقیقه	- ایمنی عملیات بتن ریزی
			۳۰ دقیقه	- ایمنی عملیات قالب بندی
			۳۰ دقیقه	- ایمنی عملیات لوله کشی
			۳۰ دقیقه	- ایمنی عملیات برقی
			۳۰ دقیقه	- ایمنی در نصب سیستم‌های گرمایش و تهویه مطبوع
			۳۰ دقیقه	- ایمنی عملیات بنایی
			۳۰ دقیقه	- ایمنی عملیات سفیدکاری (پرداخت)
کاغذ			۳۰ دقیقه	- ایمنی عملیات نقاشی
			۴۰ دقیقه	مهارت:
			۴۰ دقیقه	- کار با وسایل حفاظت فردی در عملیات برقی
قلم و تخته وايت برد			۴۰ دقیقه	- کار با وسایل حفاظت فردی در عملیات نقاشی
			۴۰ دقیقه	- کار با وسایل حفاظت فردی در عملیات نصب سیستم‌های گرمایش و تهویه مطبوع
			۴۰ دقیقه	
دیتا پروژکتور				نگرش:
				- آشنایی با نکات ایمنی مراحل کارهای اجرایی ساختمان
پرده دیتا پروژکتور				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت موارد ارگونومی هنگام نشستن روی صندلی برای جلوگیری از اختلالات ستون
				فقرات
طناب مهار				توجهات زیست محیطی:
				-

استاندارد آموزش
– برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۷ ساعت	۱۲۰ دقیقه	۳۰۰ دقیقه	
تجهیزات ، ابزار ، مواد صرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
صنلی				دانش :
کاغذ			۳۰ دقیقه	- ایمنی اجرای سازه های موقت
قلم و تخته وايت برد			۳۰ دقیقه	- ایمنی اجرای توغل
دیتا پروژکتور			۳۰ دقیقه	- ایمنی عملیات خاکی
پرده دیتا پروژکتور			۳۰ دقیقه	- ایمنی کارهای فلزی
ماسک جوشکاری			۳۰ دقیقه	- ایمنی آسفالت کاری
عینک جوشکاری			۳۰ دقیقه	- ایمنی قیرپاشی
لباس جوشکاری			۳۰ دقیقه	- انبار کردن و حمل ایمن مواد و مصالح
کپسول اطفای حریق			۳۰ دقیقه	- نکات پیشگیری و حفاظت از آتش سوزی
گوشی محافظ			۳۰ دقیقه	- ایمنی و بهداشت در فرآیند جوشکاری
				- علائم و تجهیزات هشدار دهنده و اطلاع رسانی
				مهارت:
			۴۰ دقیقه	- کار با کپسول اطفای حریق در کارگاه
			۴۰ دقیقه	- کار با علائم و تجهیزات هشدار دهنده و اطلاع رسانی
			۴۰ دقیقه	- کار با وسایل حفاظت فردی در فرآیند جوشکاری
				نگرش:
				- فراگیری نکات ایمنی در عملیات راهسازی
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت موارد ارگونومی هنگام نشستن روی صندلی برای جلوگیری از اختلالات ستون
				فقرات
				توجهات زیست محیطی:
				-

برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	تخته وايت برد	معمولی	۱	
۲	ديتا پروژکتور	معمولی	۱	
۳	چاپگر	A۳-A۴	۱	
۴	وسایل حفاظت فردی شامل : گوشی محافظ، دستکش، ماسک تنفسی، ماسک جوشکاری، کیسول اطفای حریق، لباس کار، عینک محافظ و ...	استاندارد	۱	

توجه :

– تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

– برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	انواع کاغذ	کاغذهای A۴ و A۳	۱ بسته	
۲	اتود	۰.۷ و ۰.۵	۱ عدد	

توجه :

– مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود

– برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	تخته وايت برد	معمولی	۱ عدد	
۲	ديتا پروژکتور	معمولی	۱ عدد	
۳	صندلی ثابت	ثابت	۱۵ عدد	

توجه :

– ابزار به ازاء هر ۳ نفر محاسبه شود.

منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولیدکننده
۱	ایمنی و بهداشت حرفه ای	ناصر غفوری		۱۳۸۵	تهران	

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندار) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزو	سال نشر	مؤلف / مولفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	مرجع مدیریت ایمنی در پروژه های عمرانی	۹۲	دکتر مهدی روانشادنیا			انتشارات سیما دانش	

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	Civilbooks.blogfa.com

فهرست معرفی نرم افزارهای سودمند و مرتبط (علاوه بر نرم افزارهای اصلی)

ردیف	عنوان نرم افزار	تهییه کننده	آدرس	توضیحات
۱	-			
۲	-			